

นิทานสุภาษิตจีน (73) 成语故事(七十三)

นิทานสุภาษิตจีนที่ **เรียนไทยได้จีน** จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 骑虎难下/骑虎难下 Qi hǔ nán xià (ฉี หู่ นาน เซี่ย คำว่า 骑/骑 qí ฉี แปลว่า ชี่ 虎 hǔ หู่ แปลว่า เสือ 难/難 nán นาน แปลว่า ยาก ลำบาก และ 下 xià เซี่ย แปลว่า ลง เมื่อนำมารวมกันเป็นภาษิต แปลว่าขี่เสือลงยาก หรือขี่หลังเสือลงยาก ซึ่งในสำนวนไทยจะใช้แค่ขี่หลังเสือเท่านั้นก็เป็นอันเข้าใจกันทันที ส่วนความหมายแฝงของสุภาษิตคำนี้ทั้งของไทย และของจีนเหมือนกัน ทำให้ไม่แน่ใจว่ามีแหล่งที่มาแหล่งเดียวกันหรือไม่ ในสุภาษิตของจีนนั้นมีตัวอย่างเนื้อเรื่องอธิบายที่มาของคำนี้ชัดเจน

ในยุคสมัย 东晋/东晋 Dōng Jìn ตงจิ้น ราชวงศ์จิ้นตะวันออก ศูนย์กลางอำนาจอ่อนแอทำให้เจ้าเมืองรอบนอกทั้งหลายก่อกบฏขึ้นเรื่อยๆ บ้านเมืองมีสภาพเดือดร้อนทั่วทุกหย่อมหญ้า ในที่นี้ก็มีเหตุการณ์กบฏขึ้นแห่งหนึ่งทางภาคใต้ของจีน ทางการจึงแต่งตั้งขุนนางชื่อ 温峤/温峤 Wēn Qiáo เวินเฉียวให้แต่งทัพออกปราบปราม เมื่อได้รับคำสั่งแล้ว ขุนนางเวินเฉียวก็ร่วมกับขุนพลชื่อ 陶侃 Táo Kǎn เถาขัน นำกำลังกองทัพออกปราบปรามกบฏทันที เนื่องจากการปราบกบฏครั้งนี้ กองทัพต้องเดินทัพไกล และใช้เวลานานมาก ทำให้งานปราบปรามกบฏมีปัญหามากมาย ทั้งสองฝ่ายต่างผลัดกันรุกผลัดกันรับสลับกันไป ดูจากสภาพการรบแล้ว ยากที่จะรู้ผลในเร็ววัน เมื่อรบนานวันเข้า เสบียงของกองทัพเวินเฉียวร่อยหรอลง ทหารเริ่มหมดกำลังใจในการรบ

(ที่มาภาพ <https://image.baidu.com/search>)

ขณะที่ฝ่ายกบฏซึ่งตั้งรับอยู่กับที่ดูเหมือนจะรัดอ้อนนี้ดี จึงทำการรบแบบยึดเยื้องเวลาให้นานเข้าไว้ โดยไม่ยอมทำสงครามขั้นแตกหักเสียที

เมื่อเป็นเช่นนี้ ขุนพลเถกักรัเริ่มรู้สึกร้อนใจยิ่ง จึงปรึกษากับขุนนางเวินเฉียวว่า การรบเช่นนี้ ฝ่ายเราคงมีแต่แพ้ ทางที่ดีควรอาศัยจังหวะที่ยังพอมีเสบียงอยู่ รีบถอยทัพกลับไปก่อน แต่ขุนนางเวินเฉียวไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่าทำศึกพ่ายแพ้กลับไปก็มีแต่หัวหลุดจากบ่า ถอนทหารก็มีแต่จะถูกข้าศึกโจมตี พวกเราตอนนี้ก็เปรียบดั่งชื่ออยู่บนเสือ จะลงนั้นยากยิ่งนัก ถ้ายากลงอย่างปลอดภัย ต้องฆ่าเสือให้ได้ก่อน เมื่อขุนพลเถกักรัได้ฟังก็พลันคิดได้ จึงวางแผนการรบใหม่พร้อมกับสั่งระดมพล รวบรวมกำลังโจมตีกบฏอย่างดุเดือด สุดท้ายกองทัพของพวกเขาก็มีชัยเหนือกบฏ งานปราบปรามกบฏจึงสำเร็จลงอย่างสวยงาม

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：当一件事情发展到一定程度时，想要停下来已经不可能，要做到底。

成語比喻：當一件事情發展到壹定程度時，想要停下來已經不可能，要做到底。

chéngyǔ bǐyù: dāng yī jiàn shì qíng fā zhǎn dào yī dìng chéng dù shí, xiǎng yào tíng xià lái yǐ jīng bù kě néng, yào zuò dào dǐ.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยฺวี: ตัง อี้ เจี้ยน ฉื่อฉิง ฟาจัน เต้า อี้ตัง ฉิงตุ้ ฉือ, เสี่ยง เหยา ถึง เชี่ยว ไหล อี้จิง ปู้ เซอเหิง , เหยา จิว เต้าตี.

สุภาษิตเปรียบว่า เมื่อเหตุการณ์ดำเนินไปถึงขั้นหนึ่งแล้ว คิดอยากจะหยุดมันก็หยุดไม่ได้ จำต้องทำให้ถึงที่สุด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

因为当初找不到人，所以我才勉强承担了这个任务，现在是骑虎难下了。

因為當初找不到人，所以我才勉強承擔了這個任務，現在是騎虎難下了。

Yīnwèi dāng chū zhǎo bú dào rén, suǒyǐ wǒ cái miǎnqiáng chéngdān le zhè gè rènwù, xiànzài shì qí hǔ nán xià le.

อินเว่ย ตัง ชู เจ่า ปู้ เต้า เหวิน, ลัวอี้ หว่ว ไฉ หมี่เยินเฉียง ฉิงตัน เลอะ เจ้อ เกอะ เริ่นอู่, เชี่ยวไจ้ ฉื่อ ฉี หู่หนาน เชี่ยว เลอะ.

เนื่องจากในตอนแรกหาคนไม่ได้ ดังนั้น ฉันจึงรับภารกิจนี้มาแบบจำใจ แต่ตอนนี้ขี่เสือลงยากเสียแล้ว

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง